

4. Динаміка ринку праці та доходів населення / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua
5. Про затвердження Спеціального порядку здійснення заходів щодо фінансового оздоровлення банків : Постанова НБУ від 1 грудня 2008 року № 405.
6. Програма економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» // Комітет з економічних реформ при Президенті України. – 88 с.
7. Гесць В. Економіка і суспільство: невідомі грані взаємодії (роздуми над прочитаним) / В. Гесць, А. Гриценко // Економіка України. – 2012. – № 3. – С. 4–24.
8. Програма діяльності Кабінету Міністрів України «Подолання впливу світової фінансово-економічної кризи та поступальний розвиток» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

Анотація. Рассматривая проблему структурной коррекции, или структурной перестройки, национальной экономики, нельзя игнорировать тот факт, что этот процесс должен ориентироваться на перспективные цели, достижение которых будет зависеть не столько от преодоления инфляции, финансовой стабильности, ликвидации бюджетного дефицита, сколько от правильного выбора приоритетов развития экономики и их обеспечения. При отсутствии институционального обеспечения реформ, четкой, системной структурной политики государства структурные изменения в национальной экономике стали следствием функционирования рыночных агентов на основе рационального поведения, а экономическая система задержалась на многие годы в точке бифуркации, не выйдя на оптимальную траекторию развития. Поднимая проблему формирования институциональной архитектоники структурного реформирования экономики, определим ее основополагающие основы, существенные характеристики ее основных элементов (институций, институтов). Экономические институты, согласно с институциональной методологией, являются не только такими образованиями, но и типами экономической культуры, экономического поведения, укоренившимися в национальном хозяйстве способами осуществления и регулирования экономических процессов.

Ключевые слова: экономическая система, организационно-экономическая архитектоника, антикризисное управление, национальная экономика, рыночная экономика, структурная перестройка национальной экономики.

Summary. Considering the problem of structural adjustment or restructuring of the national economy, we cannot ignore the fact that this process should focus on long-term goals, the achievement of which will depend not only on fighting inflation, financial stability, elimination of the budget deficit as the correct choice of priorities for economic development and their maintenance. In the absence of institutional support for reforms, clear, systematic structural policy, structural changes in the national economy resulting from the operation of market agents on the basis of rational behavior and economic system was delayed for many years in the bifurcation point without coming on the optimal path of development. Raising the issue of formation of institutional architectonics structural economic reform, define its fundamental basis, the essential characteristics of its basic elements (institutions, institutes). Economic institutions for institutional methodology is not only such entities, but also the types of economic culture, economic behavior, rooted in the national economy and ways to implement the regulation of economic processes.

Key words: economic system, organizational architectonic economic, crisis management, national economy, market economy, restructuring national economy.

УДК 336-027.511(512.317)

Петько С. М.

*кандидат економічних наук, старший викладач
Інституту екології, економіки і права*

Petko S. M.

*Candidate of Economic Sciences, Senior Lecturer
Institute of Ecology, Economics and Law*

ПОЗИЦІОНУВАННЯ ГОНКОНГУ НА ГЛОБАЛЬНІЙ ФІНАНСОВІЙ АРЕНІ

POSITIONING HONG KONG ON THE GLOBAL FINANCIAL ARENA

Анотація. У статті описано ефективне використання процесів глобалізації, транснаціоналізації та інтеграції економіки Гонконгу у глобальну фінансову систему, що дало змогу території стати фінансовим центром глобального рівня, який представляє Азійсько-Тихоокеанський регіон. Проаналізовано еволюцію фінансової системи Гонконгу, визначено роль податкового законодавства у фінансах та бізнес-кліматі території, підкреслено особливу роль прямого іноземного інвестування в становленні корпоративного сектору Гонконгу. На прикладі досвіду Гонконгу окреслено проблеми розвитку економіки України щодо її євроінтеграційних намірів та очікувань.

Ключові слова: глобалізація, інтеграція, транснаціоналізація, фінансовий ринок, Гонконг, ринок фінансових послуг, корпоративний сектор, прями іноземні інвестиції.

Вступ та постановка проблеми. Фінансова глобалізація, науково-технологічний прогрес та інформаційна революція суттєво каталізували процеси нагромадження капіталу у фінансовій та банківській сферах глобальної економіки, які є найприбутковішими сферами останніх десятиліть. Прикладом ефективного використання процесів транснаціоналізації та інтеграції економік у глобальну фінансову систему є країни Азійсько-Тихоокеанського регіону, серед яких чільне місце посідає Гонконг, котрий за останні десятиліття не тільки суттєво зміцнив свої конкурентні позиції у глобальній фінансовій системі, але й перетворився у провідний фінансовий центр світу та вкрай привабливу територію залучення транснаціонального фінансового капіталу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичну основу процесів фінансової глобалізації та транснаціоналізації, структуру глобального ринку та специфіку функціонування його фінансового компоненту, особливості функціонування глобальних ТНК та ТНБ на ринках країн Азійсько-Тихоокеанського регіону склали дослідження як вітчизняних, так і зарубіжних вчених (О. Білорус, В. Білошапко, М. Вонг, Г. Ву, А. Грінспен, С. Канг, Е. Лін, Д. Лук'яненко, О. Мозговий, Є. Панченко, А. Поручник, Н. Рубіні, Л. Руденко-Сударєва, Дж. Сорос, Дж. Стігліц, Л. Чунг, В. Янг, І. Ямазава та ін.).

Метою роботи є розгляд впливу процесів транснаціоналізації та фінансової глобалізації шляхом інтеграції країни в глобальну економічну систему.

Результати дослідження. Сучасний Гонконг – це спеціальний адміністративний район Китаю, який є офшорною зоною та одним із головних фінансових центрів Азійсько-Тихоокеанського регіону. У класичному розумінні Гонконг не є таким. Але територіальний принцип оподаткування, який передбачений законодавством країни, дає змогу гонконгським компаніям, які ведуть свою діяльність поза межами країни, отримувати привілеї та звільнення від податків. Звільнення компанії від оподаткування можливе лише тоді, коли здійснюється оцінка діяльності компанії відповідним податковим органом на основі раніше підготовлених фінансових документів компанії.

Становлення фінансової системи сучасного Гонконгу почалося у другій половині ХХ ст., що мало на меті вихід країни на світову фінансову арену та отримання відповідної ніші на ній. Економіка Гонконгу будувалася на принципах ринкового лібералізму, низьких податкових ставок, соціальної справедливості та вільної конкуренції. На початку 2000-х років Гонконг став одним із найважливіших фінансових центрів глобальної торгівлі та фінансів, а ринок фінансових послуг є найбільш конкурентним та регульованим компонентом фінансової системи країни. Гонконг – один із світових лідерів щодо ВВП на душу населення, а сфера послуг (особливо фінансових) дає приблизно 90% ВВП.

Фактично Гонконг виступає глобальним посередником у фінансовій сфері, який за короткий термін вивчив досвід зарубіжних країн з фінансової точки зору, створив сприятливі соціально-економічні умови для розвитку фінансового ринку та ринку фінансових послуг на конкурентній основі національного законодавства. А також довів, що, не маючи природних та трудових ресурсів, великої території, але маючи вміння правильного використання географічного положення, маючи політичну волю правлячих кіл у створенні прозорої, диверсифікованої, конкурентної, некорумпованої, глобально-інтегрованої економіки, за короткий термін можна стати фінансовим гігантом на глобальній фінансовій арені.

На прикладі Гонконгу можна стверджувати, що добре налагоджена банківська справа та страхування, м'який податковий клімат, розвинутий корпоративний сектор та інвестування, належне функціонування різних фінансових посередників сприяють зміцненню фінансів країни, вирішенню соціально-економічних проблем, підвищенню соціального забезпечення населення.

Згідно з даними МВФ (2015 рік) Гонконг посів 18 сходинку глобального рейтингу ВВП на душу населення, який складає у річному еквіваленті приблизно 43 млрд. дол. США (табл. 1).

Таблиця 1

Країни-лідери щодо ВВП на душу населення за 2015 рік (млрд. дол. США)

Глобальний рейтинг	Країна	Млрд. дол. США
1.	Люксембург	101,994
2.	Швейцарія	80,603
3.	Норвегія	74,598
4.	Катар	68,940
5.	Ірландія	61,206
6.	США	56,084
7.	Сінгапур	52,888
8.	Данія	52,139
9.	Австралія	51,181
10.	Ісландія	50,277
11.	Швеція	50,050
12.	Сан Маріно	49,615
13.	Великобританія	43,902
14.	Австрія	43,724
15.	Нідерланди	43,603
16.	Канада	43,413
17.	Фінляндія	42,413
18.	Гонконг	42,295
19.	Німеччина	40,952
20.	Бельгія	40,529
132.	Україна	2,125

Джерело: [3]

У контексті сказаного наголосимо на тому, що транснаціоналізація глобального бізнесу не обійшла і Гонконг. Формування корпоративного сектору Гонконгу почалося із середини 60-х років ХХ ст., коли провідні компанії західних країн почали здійснювати масове вивезення капіталу. Гонконг привернув до себе увагу глобальних ТНК та ТНБ перш за все податковим кліматом, який у сучасних умовах є найбільшим фактором конкуренції серед інших так званих офшорних територій. Основним мотивом входження фінансових та нефінансових ТНК на ринок Гонконгу було отримання надприбутків від ведення їхньої діяльності, а податкове законодавство країни активно сприяло цьому.

Основною перевагою податкового законодавства Гонконгу є територіальний принцип оподаткування компаній. Тобто гонконгські корпорації та філіали закордонних ТНК повинні сплачувати податки лише в тому разі, якщо вони виключно ведуть свою діяльність на території Гонконгу, а джерело отримання прибутків повинне також знаходитись на території цієї країни. Прибутки, отримані закордоном, не оподатковуються, навіть якщо вони акумулюються на банківських чи інших рахунках у самій країні. Природа грошей у Гонконзі нікого не цікавить.

Такі процеси транснаціоналізації та фінансової глобалізації інтегрували Гонконг у єдину глобальну економічну

систему, що спричинило посилення взаємозв'язку його фінансового ринку з глобальним.

Отже, головним завданням Гонконгу в умовах динамічного розвитку глобалізаційних процесів було ефективне використання переваг від повномасштабної інтеграції до глобальної економіки, а також одночасне подолання можливих негативних наслідків від такої інтеграції. Виконання окресленого завдання було можливим за умови повного розуміння урядом Гонконгу сутності процесів, які відбуваються у глобальних фінансах.

Інформаційна революція, яка охопила світ з кінця ХХ ст., перейшла у стадію глобальної інформатизації, на підготовленій базі якої виникнув єдиний глобальний фінансовий ринок. Інформаційні технології та системи, які миттєво передають та переробляють інформацію з одного кінця світу в інший, інтегрування національних фінансових ринків в єдиний глобальний фінансовий ринок дали змогу високорозвиненим, передовим країнам заробляти «великі» гроші, не використовуючи матеріальну реальність. Тому саме участь Гонконгу у процесах фінансової глобалізації головним чином визначила його подальший розвиток, окреслила місце і роль у глобальній економічній системі.

Водночас інтеграція та взаємозалежність фінансового ринку Гонконгу з глобальним фінансовим ринком посилили диспропорції внутрішнього ринку, а сама економіка Гонконгу стала вкрай вразливою від впливу зовнішніх факторів. Численні фінансові кризи, які виникали в світі протягом останніх 20 років, продемонстрували вразливість високорозвинених країн, особливо таких «фінансових» територій, як Гонконг.

Згадаємо Азіатську фінансову кризу, яка вирувала у 1997 році. Спочатку вона була кризою порушення ліквідності. При цьому Гонконг, охоплений цією кризою, не мав на той час велику заборгованість та корпоративних дефолтів. Економіка Гонконгу перебувала у процесі динамічного розвитку, а також мала високий рівень заощаджень. Для країни основна проблема полягала в тому, щоб інвестиції з інших країн, які переважно були короткостроковими капіталами і призначалися для фінансування спекулятивних угод у сфері нерухомості та біржових ринків. Причому банківські та фінансові організації відігравали роль фінансових посередників, а також користувалися значною маржею між прибутковістю локальних інвестиційних фондів і вартістю фінансових ресурсів. Також грошова одиниця Гонконгу була переоціненою порівняно з долларом США. Криза ліквідності переросла в масштабну фінансову кризу, що викликало спад економік в країнах Азійсько-Тихоокеанського регіону, спричинило припи-

нення розподілу кредитів в економіку, банкрутство корпорацій, а також продемонструвало крихітність банківської системи Гонконгу.

Після глобальних фінансових криз 1997 року та 2008–2009 років, а також з огляду на світові тренди у Гонконзі почала функціонувати та набирати динамічного розвитку система регулювання фінансових послуг, основними регуляторами якої виступають Валютне управління Гонконгу, Комісія з цінних паперів і ф'ючерсів, Управління страхових інвесторів (комісарів), Уповноважений орган системи резервних (пенсійних, страхових) фондів. Названі організації уповноважені здійснювати регулювання банківського сектору, обіг та емісію цінних паперів і ф'ючерсів, регулювання страхового ринку, а також розподіл пенсійних заощаджень [1, с. 60].

При цьому слід врахувати, що Валютне управління Гонконгу є частиною Уряду Спеціального адміністративного регіону Гонконг, але водночас має високий рівень автономії, яка доповнюється високою відповідальністю та прозорістю. Цей орган був створений у результаті злиття Управління валютного фонду з Управлінням уповноважених щодо питань банківського сектору. Першочергові цілі цього злиття полягали в гарантуванні того, що функції центрального банку з підтримки фінансової стабільності та стабільності банківського сектору будуть виконані з високим рівнем професіоналізму та безперервності у вигляді, що забезпечує довіру з боку населення країни та міжнародного економічного співтовариства [1, с. 60].

З огляду на викладене додамо, що прями іноземні інвестиції (ПІІ) Японії та США відіграли велику роль у становленні корпоративного сектору Гонконгу. Так, у 1960-х роках американські та японські інвестиції йшли в трудомісткі галузі Південної Кореї, Сінгапура, Тайваню, Гонконгу. З надзвичайно стрімким економічним розвитком цих країн та територій виробництво перебазувалося до менш розвинених країн (Філіппіни, Малайзія, Індонезія), де витрати були нижчими. Вся увага перемістилася від трудомістких до капіталомістких галузей на основі зниження відносних переваг на трудові витрати та підвищення обмінних курсів валют. Якщо в 1950-х роках головним інвестором японської економіки були США, то з 1960-х років для нових індустриальних країн Азії першою хвилі ними стали Японія та США [10, с. 27]. Тому японські інвестиції в економіку нових азійських індустриальних країн вплинули на зміну характеру регіонального розподілу праці так: від вертикального до горизонтального. Таким чином, інтенсифікація та збільшення внутрішньофірмового товарообігу в загальній зовнішній торгівлі країн Азійсько-Тихоокеанського регіону пов'язані з

Таблиця 2

Найбільші корпорації Гонконгу за розміром активів у 2016 році (млрд. дол. США)

Назва корпорації	Галузь	Активи	Кількість співробітників
“Citic Pacific”	Металургія	877,8	133 526
“AIA Group”	Страхові послуги	166	20 000
“CK Hutchison”	Телекомунікації	133,3	270 000
“Bank of East Asia”	Фінансові послуги	100,8	13,653
“Sun Hung Kai Properties”	Фінансові послуги, операції з нерухомістю	78,8	37 000
“Jardine Matheson”	Роздрібна торгівля, операції з нерухомістю, фінансові послуги	67	440 000
“Wheelock Properties”	Інвестиції в нерухомість, фінансові послуги	66,2	15 500
“China Taiping Insurance”	Страхові послуги	58,6	53 682
“New World Development”	Операції з нерухомістю, транспортні послуги	52,9	48 000
“China Resources Land”	Операції з нерухомістю та інвестиції	50,2	31 481

Джерело: узагальнено автором на підставі [5]

Таблиця 3
Основні фінансові показники компанії “Bank of East Asia” за період 2014–2015 років (млрд. дол. США та млрд. дол. Гонконгу)

Назва показників		Роки	
		2014	2015
Обмінний курс USD/HKD		7,761	7,752
Валовий дохід	млрд. HKD	25,457	23,588
	млрд. USD	3,280	3,042
Відсоткові витрати	млрд. HKD	12,782	11,654
	млрд. USD	1,647	1,503
Чистий відсотковий дохід	млрд. HKD	12,675	11,934
	млрд. USD	1,633	1,539
Операційний прибуток	млрд. HKD	18,232	17,064
	млрд. USD	2,349	2,201
Прибуток до сплати податків	млрд. HKD	8,424	6,749
	млрд. USD	1,085	0,870
Чистий прибуток	млрд. HKD	6,774	5,638
	млрд. USD	0,872	0,727
Кількість співробітників		13 365	13 653

Джерело: узагальнено автором на підставі [2]

інтенсифікацією американських та японських інвестицій, що виявляються у високій частці внутрішньофірмової торгівлі. Найбільші корпорації Гонконгу подано у табл. 2.

Згідно з даними табл. 2 найбільшими компаніями Гонконгу стали компанії нематеріального виробництва, а саме компанії, які спеціалізуються у наданні різного виду послуг конгломеративного типу. Так, у 2015 р. поширеною практикою гонконгських компаній стала організація спільних компаній у сфері фінансів, що дає змогу контролювати фінансовий сектор і фінансові ринки країни, а також мати прямий вихід на бізнес та політичну арену країни.

Аналізуючи діяльність корпоративного сектору Гонконгу, ми звернули увагу на гонконгський банк “Bank of East Asia” (табл. 3). Цей банк є найбільшим незалежним місцевим банком у Гонконзі й має активів на своєму балансі більш ніж на 100 млрд. дол. США. Банк спеціалізується у таких напрямках: корпоративний банкінг та приват-банкінг, управління капіталом, широкий спектр банківських та інвестиційних послуг клієнтам. Закордонно “Bank of East Asia” веде активну діяльність у Південно-Східній Азії, Великобританії, США та є дуже залежним від фінансової ситуації на материковому Китаї.

Список використаних джерел:

1. Обаева А. Инфраструктура финансового рынка Гонконга: платёжные системы и системы расчёта по ценным бумагам / А. Обаева, Ю. Прыжников // Деньги и кредит. – 2013. – № 1. – С. 59–68.
2. Bank of East Asia / Annual Report, 2015. – 360 p.
3. IMF [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.imf.org/external>.
4. Cheung L. Measuring the position of Hong Kong as an international financial center / L. Cheung, V. Yeung // Hong Kong Monetary Authority Quarterly Bulletin. – 2007. – December. – P. 5–12.
5. FORBES [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.forbes.com/global2000/list/#page:1_sort:0_direction:asc_search:filter:All%20industries_filter:All%20countries_filter:All%20states.
6. Hong Kong's Roles and Positioning in the Economic Development of the Nation. Recommendation Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.cmab.gov.hk/doc/report_20100919_en.pdf.
7. Pet'ko S. Integration component of Asian-Pacific region development (on example APEC) / S. Pet'ko // Economics, management, law: innovation strategy: Collection of scientific articles. – Henan Science and Technology Press, Zhengzhou, China. 2016. – P. 152–155.
8. Pet'ko S. The impact of the ECB monetary policy on the EU financial market / S. Pet'ko // Economics, management, law: problems of establishing and transformation: Collection of scientific articles. – Al-Ghurair Printing & Publishing LLC, Dubai, UAE. – 2016. – P. 171–174.
9. Positioning Hong Kong as an International IPO Centre of Choice [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.fsdc.org.hk/sites/default/files/IPO4-2%20\(Final%2017-6-2014\).pdf](http://www.fsdc.org.hk/sites/default/files/IPO4-2%20(Final%2017-6-2014).pdf).
10. Yamazawa I. Experiments in institutional reform in the post-crisis Indonesian economy: lessons and challenges for the new government / I. Yamazawa. – К. : Imai ; Tokyo : Institute of Developing Economies, 2005. – 214 p.

Розглянемо дані табл. 3, де чистий прибуток “Bank of East Asia” в 2015 році склав 727 млн. дол. США, тобто знизився порівняно з 2014 роком на 145 млн. дол. США. Це пояснюється передусім тим, що в 2015 році китайський фондовий ринок охопила масштабна криза, а оскільки Китай є основним партнером країни, криза не обійшла й Гонконг. Масштабне падіння фондових індексів Китаю, девальвація юаню та «перегрів» китайської економіки відразу відобразилися на стані корпоративного сектору Гонконгу, а особливо банківських організацій. Зростання кількості персоналу “Bank of East Asia” в період 2014–2015 років відбувалося переважно завдяки відкриттю нових філій у США та Великобританії.

Висновки. Отже, результати наших наукових пошуків на прикладі вивчення досвіду «економічного дива» Гонконгу для України є вкрай важливими. Рівень вітчизняної фінансової науки і практики порівняно з європейськими чи азійськими аналогами дає можливість говорити про те, що Україна за роки своєї незалежності ще не побудувала стійку до внутрішніх та зовнішніх фінансових потрясінь економіку, не виробила сталу модель та стратегію розвитку фінансового ринку та ринку фінансових послуг, не має розвинутого корпоративного сектору з широкою інфраструктурою та інноваційними технологіями. Можна не тільки констатувати, але й глибоко зрозуміти всю суть, що всього цього не може бути в умовах війни на Сході, зростання внутрішнього та зовнішнього боргів, мізерного обсягу ВВП нашої країни за останні роки, а звідси й низького обсягу фінансових ресурсів, їхнього тотального дефіциту як на макро-, так і на мікрорівнях.

У багатьох європейських (Швейцарія, Люксембург, Ліхтенштейн, Німеччина), азійських (Гонконг, Сінгапур, Тайвань, Бруней, ОАЕ), північно-американських (США, Канада) фінансово-розвинутих країнах та територіях рівень розвитку фінансового ринку, ринку фінансових послуг та методи його регулювання є індикаторами зрілості ринкових відносин. Фінансовий досвід європейських країн та країн «азійських тигрів», які зуміли створити спільний, конкурентний, високорозвинений інноваційний ринок товарів та послуг, є вкрай актуальним для України.

На прикладі Гонконгу ми показали, як, не маючи власних природних ресурсів, значних та дешевих трудових ресурсів, будучи протягом тривалого часу колонією Великобританії, можна створити «територію» майбутнього з найкращим рівнем життя населення.

Аннотация. В статье описано эффективное использование процессов глобализации, транснационализации и интеграции экономики Гонконга в глобальную финансовую систему, что позволило территории стать финансовым центром глобального уровня, который представляет Азиатско-Тихоокеанский регион. Проанализирована эволюция финансовой системы Гонконга, определена роль налогового законодательства в финансах и бизнес-климате территории, подчеркнута особая роль прямого иностранного инвестирования в становлении корпоративного сектора Гонконга. На примере опыта Гонконга очерчены проблемы развития экономики Украины по поводу её евроинтеграционных намерений и ожиданий.

Ключевые слова: глобализация, интеграция, транснационализация, финансовый рынок, Гонконг, рынок финансовых услуг, корпоративный сектор, прямые иностранные инвестиции.

Summary. It's described the effective process of the globalization, transnationalization and integration of Hong Kong's economy in the global financial system, what gives the territory the status of the financial center on the global level, which represents the Asian-Pacific Region. The author points out that Hong Kong has been one of the leading centers for the inward financial sector direct investment and fares well in exports of financial services. Analyzed the evolution in Hong Kong's financial system; identified the role of the tax laws in finances and business climate of the territory; stressed the special role of the foreign direct investments in the establishing of Hong Kong's corporate sector; outlined on Hong Kong's experience the problems in Ukrainian economic development in the way of its European integration intentions and expectations.

Key words: globalization, integration, transnationalization, Hong Kong, financial market, financial services market, corporate sector, foreign direct investments.

УДК 005.346

Пеліпей А. О.

*здобувач кафедри фінансів і банківської справи
Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля*

Pelipey A. O.

*Applicant of Department of Finance and Banking
East Ukrainian Volodymyr Dahl National University*

РОЗРОБКА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ РІВНЯ ТА РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

DEVELOPMENT OF CONCEPTUAL APPROACHES TO THE ASSESSMENT OF LEVEL AND RESOURCE ENSURING DEVELOPMENT OF THE INNOVATIVE FOCUSED INTANGIBLE ASSETS OF THE ENTERPRISE

Анотація. У статті визначено напрями та критерії оцінки рівня розвитку нематеріальних активів як складової ресурсного забезпечення інноваційної діяльності підприємства. Обґрунтовано структуру рейтингових оцінок та показників класифікації рівнів розвитку та рівнів ресурсного забезпечення розвитку інноваційно-орієнтованих нематеріальних активів підприємства. Надано системну характеристику варіантів розвитку інноваційно-орієнтованих нематеріальних активів підприємства відповідно до результатів оцінки стану розвитку та ресурсного забезпечення розвитку інноваційно-орієнтованих нематеріальних активів підприємства.

Ключові слова: ресурсне забезпечення, інноваційний розвиток, інноваційна діяльність, інноваційно-орієнтовані нематеріальні активи.

Вступ та постановка проблеми. В умовах становлення інформаційної економіки в Україні, спрямованої на реалізацію інноваційного потенціалу, широкого використання досягнень науково-технічного прогресу, виробництва нової науково-технічної інформації для удосконалення процесів виробництва та надання послуг, удосконалення організації процесів управління особливого значення серед ресурсів підприємства набувають нематеріальні активи. Особливості нематеріальних активів як об'єктів управління пов'язані з проблемами їх ідентифікації, складністю оцінювання їх ринкової вартості, відсутністю матеріального втілення, обумовлюють встанов-

лення особливих вимог до аналітичного інструментарію забезпечення управління нематеріальними активами. В умовах визначення інтенсифікації інноваційного розвитку як безальтернативного шляху розвитку підприємства та невід'ємної умови реалізації інноваційних проектів для забезпечення конкурентних переваг підприємства на ринку формування аналітичного інструментарію управління нематеріальними активами набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань аналізу та оцінки нематеріальних активів підприємства присвячені численні праці таких вітчизня-